

Monumentnummer*: 516946

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 19 september 2000
Kadaster deel/nr 82967/159

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Arnhem Arnhem Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Arnhem Transvaalbuurt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Arnhem N 7211

Omschrijving**

Inleiding

SPOORBRUG met drie doorgangen in de spoordijk, gelegen ten noorden van het centrum even buiten de singelstructuur, "Apeldoornse Poort" genaamd. De brug markeert de overgang van de Apeldoornsestraat in de Apeldoornseweg. De spoorbaan kruist deze straat/weg schuin. De Arnhemse spoordijk heeft vier smalle doorgangen (Zijpsepoort, Apeldoornsepoort, Hommelsepoort en Velperpoort) en dateert van omstreeks 1851 toen de Rhijnspoorweg werd verlengd naar Duitsland. De spoordijk sluit de stad af van het noordelijk gelegen voormalige landgoederen-, thans parkengebied. De smalle "Apeldoornse Poort" is tussen 1910 en 1912 verbreed en verbouwd in Art Nouveau-stijl door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, naar ontwerp van projectarchitect Haitsma Mulier.

Omschrijving

SPOORBRUG in de spoordijk, opgebouwd uit één grote voor het snelverkeer bestemde doorgang (ca. 11 m.), geflankeerd door twee smallere doorgangen voor het langzame verkeer (ca. 3 m.) met elk een doorrijhoogte van 3,8 meter. De overspanningen bestaan uit dertien geklonken stalen I-profielbalken, met daartussen troggewelfjes van onverglaasde gele verblendsteen. De profielen van de grote doorgang zijn licht getoogd, voorzien van ornamenten (o.a. rozetten) en opgelegd op dikke steunmuren. De steunmuren en de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

landhoofden hebben een plint van natuursteen, een bekleding van onverglaasde gele verblendsteen in kruisverband en een afsluitende lijst van natuursteen die op de afgeronde hoeken voorzien is van vlechtbandversieringen. Boven de profielbalken bevindt zich een betonnen strook waarop een smeedijzeren sierhek (rozet- en krulmotieven) tussen granieten hekpalen. De landhoofden worden afgesloten door een gemetselde borstwering met natuurstenen plint en afsluitende lijst.

Waardering

SPOORBRUG uit 1910-1912.

- Van architectuurhistorisch belang wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp in Art Nouveau-stijl en het rijke materiaalgebruik.

- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een landschappelijke ontwikkeling: aanleg omstreeks 1900 van een grootse en fraaie avenue-verbinding (Apeldoornseweg) tussen het stadscentrum en het destijds nieuwe stadspark Sonsbeek. Van de vier "stadspoorten" in de spoordijk die het centrum met Arnhem-Noord verbonden, is de "Apeldoornse Poort" de enige nog resterende poort van belang wegens de architectonische gaafheid. In de opzichten van verschijningsvorm, situatie en gaafheid heeft de "Apeldoornse Poort" tevens zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Spoorbrug